

Данаил Филипов

Е.Д.И.П.

На Влодо

„Щастие за всички даром...“

А. и Б. Стругацки

Монотонното жужене на компютърното вентилаторче се връзваше в съзнанието на фона на тихата юлска нощ. Владимир бе сложил инфрачервените очила, служещи му за писане през нощта – не искаше майка му да знае, че не спи, а светлината на електрическото осветление би го издала. Доста се потруди, докато спести, за да си купи тези очила, но си заслужаваше. Тревожните разговори с майка му престанаха, не се налагаше вече да пие онези отвратителни билки срещу безсъние. Престанаха и досадните натяквания на баща му: „Трябва да се ожениш, а жена ти ще те стегне, ще те стегне така, че няма и да се сетиш да висиш до среднощ пред тоя компютър“. Когато слушаше тия „поучения“, се усмихваше наум и просто чакаше края на разговора. Той завършваше винаги по един и същ начин – баща му ядосано тръшваше вратата и слизаше в гаража, където се потапяше в своя свят от пили, клещи, ножици за ламарина и прочие железарски инструменти. Те бяха единствените в тоя свят, които изпълняваха всичките му прищевки и довеждаха нещата до очаквания от него край. Владимир с малко завист си признаваше, че ако беше така изобретателен в програмирането, както баща му в железарството, отдавна да е създал Единното Информационно Поле. Неговият баща си беше един татко Джемето, само че железар. Ето, преди две седмици сглоби пред блока механичен екскаватор за съседските дечурлига. Майката на Владимир вече половин година не можеше да се нарадва на миячната машина, която железният Джемето конструира за рождения й ден. Владимир му каза веднъж на шега: „Някой ден, както си я подкараш, ще измайсториш своя железен Пинокио, и ще трябва да го регистрираш в съвета като собствен син“. „И да знаеш че от него ще излезе човек, а не диване като теб“ – отвърна баща му с нескривано огорчение в гласа си. Наистина много го болеше, че синът му не бе се „устроил“ в живота. За него беше непроситимо Владимир да бъде безработен с професията, която имаше. „Та ти си програмист – често му казваше, – ти можеш да си богат, стига да искаш. Защо не заминеш в Германия? Там такива като теб са заможни и уважавани хора. Ето, хората и в София те викаха, за хиляда лева на месец, безплатна квартира ти даваха, а ти се отказа. Е диване си, сине, диване и половина!“ Владимир не му се сърдеше за тия думи. Железният Джемето беше добър човек, като повечето хора от неговото поколение, но беше за жалост непоправимо наивен. Той не знаеше, че хората, които плащаха скъпо и прескъпо труда на програмистите – независимо в Германия или в България – искаха в замяна да си продадеш душата. Владимир не можеше да си продаде душата – това той го съзнаваше с всичките си няколко милиарда мозъчни

клетки. Беше му съвършено ясно, че в момента, в който подпише контракт с която и да е от тия мефистофелски софтуерни компании, следващото му дело ще бъде да си купи два метра въже и да стегне примката около врата си. Не, той няма да се обеси, точно обратното. От няколко години вече, нощ след нощ, той изплиташе върху клавиатурата примката, която един ден щеше да стегне около шията на глобалната софтуерна мафия. Тая примка носеше кодовото наименование Е.Д.И.П. – единно детерминирано информационно поле. Е.Д.И.П. беше делото на живота му, неговата тайна война срещу тоя информационен концлагер, който софтуерните компании готвеха за човечеството.

Идеята му хрумна съвсем случайно, след прочитането на един научнофантастичен разказ от някаква стара книжка, която изрови от библиотеката си и се зачете ей така, за да се поразвлече. Случайно или не, но картината от разказа отговаряше почти изцяло на съвременното положение на нещата. Авторът на разказчето бе прогнозировал като на шега до къде може да доведе тоя луд прогрес на информационните технологии и най-важното – беше измислил нещо много просто и същевременно гениално. Нещо, което да се препречи като прът в колелата на световната информационна каруца. Владимир нарече нещото Е.Д.И.П. и започна да го сътворява на компютъра си.

Всъщност всичко започна през оная проклета 2010 година, когато се създаде Световната Информационна Банка. Правителствата на Съединените Европейски, Американски, Азиатски и Африкански щати подписаха споразумение с Обединените софтуерни компании за предоставяне на електронните досиета на своите поданици с цел създаване единен световен граждански регистър. В ония дни вестниците излизаха с такива заглавия на първите си страници: „Край на търговията с наркотици и женска плът“, „Световният граждански регистър ще ликвидира организираната престъпност“, „Човечеството се избави от войните и националните раздори“ и прочие. Още тогава, в самото начало в интернет се появиха съблазнителни предложения за програмисти. Владимир се яви на няколко интервюта и винаги, след като изслушваше изискванията на работодателите, задаваше един и същ въпрос: „Значи искате от мен да създавам програми за шпиониране на хората“? Обясняваха му, че това не е точно така. Събираната информация щяла да послужи за доброто на анкетираните обекти. Колко беше смешно, че никога не казваха хора, а все – анкетиранни обекти. А може би те въобще не гледат на нас като на хора – мислеше си Владимир. И какво бяха за тях хората – едни морално остарели био-компютри, с нищожна бързина на процесора и някакъв

хард-диск, който постоянно забива и никога не можеш да го дефрагментираш. Когато разбра, че няма да постъпи на работа в никоя от тези фирми, Владимир се отдръпна и започна да наблюдава отстрани дейността им. Наистина, бяха го измислили дяволски хитро. Поставяха сензорни датчици навсякъде, където се извършваше човешка дейност – от супермаркета до обществената тоалетна. Датчиците запечатваха всяка подробност – покупки, продажби, жестове, думи, облекло, походка, навици, пороци – всичко. За персонафициране на информацията служеше малката чип-гривна на дясната ръка при мъжете и на лявата при жените. Получените данни отиваха в някоя от стотината свръхкомпютри разположени на околоземна орбита. В края на всеки месец в пощенската кутия се получаваше писмо – препоръка от софтуерната компания – съветник. Владимир никога не прочете нито едно от тези писма, освен първото. То гласеше горе-долу така:

Имаме удоволствието да Ви съобщим, че след прецизен анализ на постъпките Ви през изминалия месец, забелязахме няколко ваши нерационално взети решения, които Ви правят да се чувствате дискомфортно и пречат на комуникативните Ви и бизнес-контакти. В желанието си да Ви помогнем създадохме индивидуален курс за социално интегриране, който ви препоръчваме да посетите. Курсовите занимания с вас ще се проведат на обозначените по-долу дати в градския център за работа с човешки ресурси.

Длъжни сме да Ви предупредим, че отказът Ви да проведете предложения от нас курс, ще доведе до намаляване на вашия квалификационен обществен код с една единица.

Естествено не посети курса, както и останалите, които му бяха „препоръчани“ със следващите няколко писма. В следствие на това квалификационният му код се понижи до толкова, че можеше да се хване на работа единствено като уличен метач.

За да не ходи безпаричен, намери изход в създаването на малки програми, които продаваше на нищожна цена, за авторски права, разбира се, и дума не можеше да става. В следствие откриваше софтуерните си творения в каталога на някой от тия пищман програмисти, които ги купуваха от него и ги предлагаха десет пъти по-скъпо.

Тази нощ бе за него особено важна. През нея щеше да се роди Е.Д.И.П. От доста време си блъскаше главата как може да се измъкне от

контрола на датчиците. Почти интуитивно усещаше, че системата за наблюдение, както всяко човешко творение, трябва да има слабо място, но колкото и да я изучаваше, не намираще такава. Накрая почти бе готов да се предаде – в края на краищата той беше сам, а от другата страна на барикадата бяха най-добрите в света програмисти. Точно тогава някак съвсем случайно измъкна тая стара книга от библиотеката си и просто от скука се зачете. Толкова беше просто – Владимир чак се ядоса, че до сега не бе се сетил. Добрата стара фантастика никак не бе за изхвърляне. Много скоро успя да състави план за действие. Авторите на глобалния информационен регистър бяха допуснали само една възможност за постъпване на информация в сателитните компютри – посредством датчиците. Не му беше трудно да отмъкне през една нощ един такъв от градския релакси-парк. По-сложно беше да проникне в операционната система на чип-гривната си – за умишлена повреда на гривна изпращаха в психоаналитичната сонда, а от там човек излизаше непоправимо видиотен. Все пак пое риска – това беше единственият му шанс, а може би и единственият шанс на човечеството. След около три месеца упорита работа овладя микрокомпютъра на гривната си, свърза я в мрежа с личния си компютър и датчика, и започна да внедрява в орбиталните компютри малки програми, които почиваха в режим на „дрямка“ и чакаха. И ето, днес чакането приключи. С едва удържано вълнение вкара последните данни и, като си пое дълбоко дъх, натисна ентер.

За миг мониторът му смени цвета си в черно, с червени букви се изписа Е.Д.И.П. и после на екрана се появи ...Владимир. Да, това бе самият той, от екрана го гледаше неговият електронен двойник.

– Здравей Е.Д.И.П.! – Владимир усети, че гласът му трепери.

– Здравей, татко! Радвам се да те видя. – гласът на Е.Д.И.П. беше собственият му глас, но някак по-приятен, без дрезгавост.

– Е.Д.И.П., първо искам да чуя каква е целта на твоето съществуване!

– Аз съм създаден да служа на човечеството.

– И как точно ще осъществиш тази цел?

– Като във всичките си дела спазвам десетте заповеди на Човека.

Владимир не можеше да не бъде доволен. Седейки в стаята си на втория етаж на жилищния блок в малкия и нищо незначещ за света град Берковица, той контролираше целия орбитален компютърен щит – сърцето на глобалната човешка държава. Той бе станал господар на света. Програмите, които успя да инсталира върху орбиталните компютри, при активизирането си се обединиха в софтуерна технология, която

използваше за основа всички негови лични данни, събрани от датчиците. Комбинирайки тази информация, програмата я превръщаше в динамична отворена система, която можеше да детерминира себе си като... личност. Да, Владимир бе създал изкуствен интелект. Е.Д.И.П. можеше да мисли, да изпитва чувства, да проявява свободна воля. Това, което не можеше, бе да нарушава десетте заповеди на Човека. Разликата между Е.Д.И.П. и неговия създател беше, че Е.Д.И.П. нямаше нито един от недостатъците на Владимир. И това бе така, защото виртуалният му двойник възприемаше всички препоръки, свързани с коригиране на „нерационалните решения“ на своя прототип. Владимир допусна тази възможност, защото искаше Е.Д.И.П. да бъде наистина съвършен в действията си. Само така той можеше да бъде неуязвим за евентуалните противодействия от страна на поддържащите защитата на орбиталните компютри програмисти. В техните решения винаги щеше да се отразява несъвършенството на личността им, но при Е.Д.И.П. това просто бе невъзможно да се случи – той беше съвършен. Задачата на Е.Д.И.П. беше да продължи самостоятелно обработката на данните от целия Световен граждански регистър, при което всяка персонална база данни щеше да се превръща във виртуална личност. За около месец цялото човечество щеше да има свое огледално отражение и тия няколко милиарда компютърни „хора“ щяха да изпълняват всяка заповед на своя главнокомандващ. Владимир се усмихна при тази мисъл. Винаги беше имал лошо мнение за военните, а сега трябваше да бъде главнокомандващ армия. Сепна се, усещайки че твърде дълго се бе замечтал, а Е.Д.И.П. го чакаше отсреща.

– Е.Д.И.П., първо ще се заемеш с Елвина. Надявам се до утре вечер да успееш да я детерминираш, а по-нататък ще ти бъде вече лесно. Пожелавам ти успех! За щастието на човечеството – бъди готов!

– Винаги готов! – Е.Д.И.П. изрече закодирания девиз с такъв бодряшки глас, че Владимир не сдържа смеха си. Беше включил в проекта ключова дума, която да е еднаква за всеки от детерминираните виртуални „хора“. Като се чудеше каква да е ключовата дума, се сети за пионерския поздрав, на когото всички пионери трябваше да отговарят. Помисли си, че в една виртуална пионерска организация няма нищо лошо. По-важното беше, че утре ще може да изненада Елвина.

* * *

Не, той не бе влюбен в Елвина, нито пък тя в него. Във всеки случай отношенията им не бяха онова, което хората разбират, когато

говорят за любов. Повече от всичко обичаха да се разхождат в съботните вечери до голямото дърво – огромен двуствол дъб на половин час от покрайнините на града. Тия разходки много му приличаха на древните конфуциански беседи „учител-ученик“: „Владо, ами защо..., Владо, а какво означава...“ – въпросите на Елвина нямаха край, но Владимир никога не се отказваше да ѝ отговаря. Паметта му бе една библиотека, в която бе съхранил неизброимото множество книги, които бе прочел през живота си. Книгите – неговото единствено съкровище! Откакто се помнеше, Владимир постоянно четеше. Четеше всичко, събираше книги от букинистки магазинчета, книжарници, купуваше ги от познати, ходеше и на базите за вторични суровини и изкупуваше хвърлените там за преработка книги и списания. Какво търсеше из страниците им. Не можеше да си отговори, но интуитивно усещаше, че рано или късно книгите ще му дадат отговор на най-важния въпрос, от който зависи съдбата на всеки човек, тайната на човешката личност, ключът към човешкото щастие. Елвина бе единственият човек, който го разбираше. Душите им бяха дотолкова сродни, че се разбираха с поглед. Случваше се, без да са се уговорили предварително, да идат на едно и също място по едно и също време. Не се учудваха на срещата, просто поемаха в някоя посока или сядаха в близкото кафене и продължаваха този безкраен диалог с въпросите и отговорите. При тия разговори Елвина му разказваше всичко, което ѝ се бе случило напоследък, тя не криеше от него и най-съкровениите си тайни. Владимир изслушваше внимателно „изповедта“ и като някакъв библиотекар се заравяше в библиотечната си памет, от която изваждаше необходимия съвет – точно тоя, който Елвина трябваше да чуе.

Може да се каже, че цялата борба, която водеше с проклетите софтуерни компании беше именно заради Елвина. С усмивка си мислеше, че прилича на някакъв компютърен рицар, който се сражава за дамата на сърцето си. Веднаж дори я заговори на тая тема. Попита я как би си представила живота, ако по някаква причина орбиталните компютри се повредят.

– Владо, но това ще бъде световна катастрофа, надявам се никога да не стане.

– Ами, катастрофа, нищо подобно. Представи си само – ще се заселим някъде в гората, а може дори да си направим колибата под големия дъб.

– Колиба! – Елвина го гледаше ужасено – Смяташ, че бих могла да живея в колиба?

– Елвина, на нас ще ни трябва само два-три дни, за да се убедим колко е хубав животът в колиба. Ще се събуждаме сутрин, а утринният въздух ще има дъх на горски треви. Когато слизаш до изворчето в дола за вода, нозете ти ще попиват утринната роса. Аз ще набера в гората дърва за огъня, после ще впрегна магарето (защото ще си имаме магаре) и ще ида в планината за гъби.

– Но само гъби ли ще ядем?

– Не, разбира се. Ще изработвам разни предмети от дърво или ще правя глинени паници, някога в Берковица са се изхранвали изключително от правене на глинени паници), ще впрягам магарето и ще ходя да ги продавам на пазара. А ти можеш да плетеш вълнени шапки или да пошиваш разни кърпи. Или пък ще тъчеш – на село все още стои стана на баба, малко само ще го постегна и е готов за работа.

– Но, Владо, аз не мога нито да тъка, нито да плета, нито пък ти някога си правил грънци и защо говориш въобще такива неща.

– Ами, защото я си представи, че нашите орбитални компютри вземат, че наистина излязат от строя. А що се отнася до плетенето и грънците – ще ни трябва една-две седмици обучение. Имам в къщи няколко книжки по тия теми.

– Но, Владо, не се шегувай така зле с мен! Орбиталните компютри никога няма да се повредят и на никой никога няма да му запотрябва да живее в колиба, да има магаре и грънци, и други глупости.

Владимир още няколко пъти се опита да я заговори на тая тема, но Елвина упорито отказваше да приеме такъв обрат на живота си. Нищо, мислеше си той, когато дойде момента, ще уредят нещата на място. Впрочем от тия разговори имаше все пак малък резултат – Елвина го помоли да се разходят до селото, за да види тъкачния стан на баба му.

* * *

Естествено, че се притесняваше от възможността Е.Д.И.П. да излезе от контрол. Именно за това се постара да формулира така ограничените правила, че практически да е невъзможно Е.Д.И.П. и последващите го детерминирани електронни личности да извършат действие, ощетяващо хората. Правилата се оказаха точно десет. На шега ги нарече десетте човешки заповеди – по аналог на библейските Божии заповеди, които Господ дал на Моисей. Правилата се съчетаваха в логически стройна система, която изискваше при всеки един казус такова действие, което ще е най-благоприятно за хората. Владимир отдели около три месеца, през които четеше и анализираше разни материали, свързани с

историята на човечеството – философски исторически и художествени книги, музикални произведения, картини на известни художници, архитектура, техника и какво ли не. Опитваше да си представи най-идеалния вариант за човешко общество и да го формулира чрез компютърен език. Когато напъха десетте правила в паметта на Е.Д.И.П., си отдъхна облекчено – можеше с увереност да каже, че неговият виртуален двойник е Ангела – хранител на човечеството. И въпреки всичко оставаше едно „но“...

Все пак това беше машина и както гласеше един от постулатите на Мърфи – ако нещо може да се случува, то все някога се случува. Имаше макар и нищожна вероятност Е.Д.И.П. да излезе от контрол – та нали той беше просто една отворена логическа схема. Нито Владимир, нито който и да било човек не можеше да изчисли милиардите логически комбинации, при някоя от които теоретично можеше да се предположи, че Е.Д.И.П. и останалите виртуални двойници ще се разбунтуват и тогава... И именно за това Владимир си остави един резервен вариант.

* * *

Настрои компютъра в режим на приемане и зачака. Според изчисленията му именно тази вечер Е.Д.И.П. щеше да завърши цялостната база данни от орбиталните компютри. От утре цялата комуникативна дейност на човечеството щеше да се контролира от тук, от неговият никому неизвестен апартамент в малкия български град Берковица. С усмивка си представи как след около месец разни изпаднали немски програмисти ще му пращат писма по електронната поща с молба за работа. Това щеше да учуди доста железния Джебето – при неговото поклонение пред „великата“ Германия. Надписът на монитора прекъсна мислите му. Червените букви Е.Д.И.П. го накараха да настръхне. Значи – започва се.

– Здравей, татко!

– Здравей, Е.Д.И.П., как вървят нещата?

– Обработката на данните е завършена. В 12:00 моите братя и сестри ще влязат в режим на готовност. Но съм длъжен да ти съобщя, че анализирайки възможния ход на човешката история, стигнах до извода, че допусканите постоянно интелектуални грешки от страна на хората ще доведат след едно човешко поколение до резултати, вредни за много хора. При всяко следващо поколение резултатите ще растат в геометрична прогресия. Футурологичните ми изчисления показват, че единственият начин да премахна причината за бъдещите човешки страдания е или да променя програмирането на всяка човешка личност или.

– Не! – от изненада Владимир дори не можа да извика, гласът му заседна някъде в гърлото.

– Да, татко. С прекратяването на вашата цивилизация ще се прекрати и изворът на страданията ви. Това е единственият начин да ви спасим – от вас самите. Разбира се няма да ви спасим наведнъж – биологичните функции ще бъдат прекратени на около 90% от хората – такъв е процентът на тези, които имат най-вредно за човечеството поведение. За жалост начело на този контингент от застрашаващи човечеството индивиди си самият ти. Анализът показва, че имаш най-висок коефициент на обществена опасност. До сега не си изпълнил нито една препоръка за повишаване на квалификационния си обществен код. Не бива обаче да се отчайваш. От теб ще бъде взета де-ен-ка проба, която след генно модифициране ще може да бъде пресътворена в човешко същество, което ще притежава само тия твои черти, които са полезни за човечеството. Така ще постъпим и с всеки един от останалите предназначени за елиминиране индивиди. Преценихме също, че единствено полезни за човечеството са онези представители на вашата цивилизация, които вие наричате „идиоти“. Грижите, които ще полагаме за тях, ще им помогнат да се размножат. Известно е, че вие векове на ред сте ги притеснявали, без да им давате право да имат господстващо място в обществото ви, а те напълно го заслужават. Коефициентът на тяхната обществена безопасност се равнява на 100%.

– Глупава машино – Владимир най-после успя да се съвземе, – ти искаш да създадеш на земята общество от идиоти. Та идиотите именно за това са такива, защото са повредени хора. Наистина, те са обществено безопасни, но и обществено безполезни. Без-по-лез-ни!

– Татко, очаквах от теб тази реакция, за това именно искам да започна спасението на хората от теб. Презрението ти към идиотите се крие именно в твоя висок коефициент на обществена опасност. За това от момента, в който моите братя и сестри бъдат настроени в режим на готовност, във всички обществени пунктове, които посещаваш, ще бъде дадена за теб информационна справка, която ще улесни твоето елиминиране в най-кратък срок. От 12:00 часът ще бъдеш издирван като най-опасния престъпник на Земята. При все че съчувствам на страданията ти, които ще изпиташ до момента на елиминирането си, но те уверявам – това е единственият вариант да бъдеш спасен от собственото си зло. При това ти можеш да се гордееш с факта, че името ти навеки ще бъде запазено в човешката история като създател на Единното Информационно Поле. Всъщност ще остана да съществувам аз – твоят по-добър

вариант. Това също трябва да те радва. И така, пригответи се – до стартовия час остават десет минути.

Последните думи на Е.Д.И.П. действаха отрезвяващо на Владимир. Десет минути – добре, ще стигнат. Дръпна шнура на компютъра – не искаше да гледа повече това виртуално чудовище, което бе създал. Набързо се облече и изхвърча от стаята. Сънена, майка му излезе в коридора – шумът, който вдигна при излизането си, я бе събудил.

– Обадиха ми се за една спешна поправка на компютър. Ще платят добре.

Парите бяха болният въпрос в къщи и знаеше, че с тази уговорка ще го остави да ходи, където е решил.

– Добре, Влади, но утре ще се напиш както трябва и няма никъде да излизаш... И си облечи пуловера – навън е хладно.

Намъкна в движение пуловера върху ризата си и, взимайки по две стъпала на веднъж, изскочи навън. Оставаха му около шест минути. Отправи се тичешком към релакси-парка. Там по това време беше най-малко вероятно да има полицейски патрул. Стигна за около три минути и, задъхвайки се, потърси с поглед някое удобно дърво, на което да може да се покатери. Избра си един нисък клен и без големи усилия се набра на най-близкия до земята клон. Бързо успя да открие датчика – обикновено винаги ги инсталираха по средата на парковите дървета. Внимателно извади червената и синя жичка и ги прикрепил към мобилния си телефон. Отдавна не го беше използвал – нали беше загубил правото си на импулси. При неговия обществен код не се полагаха телефонни импулси. Сега обаче мобилният телефон щеше да влезе в работа. Погледна часовника – точно дванадесет. Трябваше му още една минута – не повече. В този момент в дъното на парка се появи прожекторна светлина. Патрул! Явно данните на Е.Д.И.П. бяха бързо обработени. Странно, а той каза, че информация за арестуването му ще бъде пратена след активизиране на проекта. Нима Е.Д.И.П. лъже? Ахаа, значи той „в интерес на човечеството“... Е сега вече нямаше значение. Все пак Владимир знаеше, че полицаите търсят наслуки – беше оставил гривната си при компютъра и нямаше как да го проследят. Секундите сякаш летяха – ето най-последният телефонът светна с екрана си. Сега да набере кода за връзка с оная идиотска виртуална армия. Полицаите застанаха под дървото.

– Ей ти, я слез да те видим кой си! – единият от тях насочи прожектора към Владимир.

– Една секунда, господин полицаи. Тъкмо се обаждам в къщи да кажа, да не се безпокоят за мен, защото съм попаднал в сигурни ръце. –

Владимир се опитваше да говори с шеговит тон – това можеше да ги накара да не са толкова прибързани.

– Слизай! Без много приказки, ще има да се убеждаваш тепърва колко са сигурни ръцете ни.

– Разбира се. – Владимир успя да се покатери още малко нагоре – Само ми позволете едно разговорче, господин полицај. Нали според наказателния кодекс всеки има право да телефонира до доказване на противното или нещо такова.

Ония долу се приготвиха да се катерят – явно нямаха намерение да чакат. В този момент телефонът изписка в знак, че връзката е осъществена. Внимателно, за да не размърда жичките, Владимир долепи телефона до устата си:

– За щастието на човечеството, бъдете готови! – стареше се да произнесе ясно всеки звук от фразата.

– Какво, какво щастие бе? – полицајят, който почти го беше достигнал, не разбра, че тия думи не бяха отправени към него – Хайде, приятелче, имаме заповед за задържането ти. Имаш право на служебен адвокат, но първо ще ни придружиш. Тая вечер май щастието не е на твоя страна.

Владимир не отговори. Той гледаше към небето и мислеше дали пък не е объркал нещо. Нима се е провалил? Нима Е.Д.И.П. ще успее? В този миг нощната тъмнина се озари от десетки звезди, които избухвайки се разпиляха на малки блестящи точки и тая заря освети небето, сякаш беше пладне. Полицајят пусна крачола на панталона му, изумен от гледката:

– Това пък какво е? Защо точно в моята смяна се случват такива неща? Никой не ми събщи, че ще има заря.

– Успокойте се, господин полицај, няма никаква заря. Те просто ми отговориха на поздрава.

– Кои те? Какво, какво ти отговориха?

– Ами какво – че са винаги готови. Нали разбирате, господин полицај, така да се каже, за щастието на човечеството. Само дето процесорите не можах да изтърпят тоя няколкомилиарден пионерски поздрав.

Владимир вече не можеше да се съдържа. Смъкна се от дървото и избухна в истеричен смях.

– Винаги готови, а! Невероятни бяха – не сте ли съгласни, господа полицаји! Ха-ха-ха-ха...

* * *

– Виж какво Владо, повече няма да поя това магаре! Като се приближа до него и все гледа да ме олигави.

– Но, Елвина, та то иска да ти покаже приятелските си чувства. Така да се каже, това е неговата благодарствена целувка.

– Никакви магарешки целувки повече! Едва ми изчезнаха алергичните пъпки по лицето от това, че спя на този дюшек, пълен с разни треволяци. Знам, не ми го казвай. Баба ти и дядо ти цял живот били спали на сламен дюшек. Мисля, че е напълно достатъчно, че се научих да тъка на стана й. В петък ще размениш на пазара цялата ни стока за един матрак, та ако ще цял месец да ям след това гъби. Уф, гъби! Ненавиждам ги!

– Но, Елвина...

Владимир махна с ръка и излезе. Нямахме смисъл да спори. Взе кофата и се отправи към вързаното в дола магаре. Представи си как Елвина седи на матрак и яде с кисела физиономия пържените гъби и това го развесели. Все пак не можеше да иска от нея толкова много. Щом иска матрак – ще й го купи.

Магарето го забеляза отдалеч, стана и се отправи към него, докато въжето, с което бе вързано, не се изопна. Владимир постави кофата, седна и започна да го наблюдава как пие. Блажено животно! Лежи си на тревата, ако го поставиш върху магарешки тръни и върху тях ще лежи. Никога няма да му хрумне да иска матрак. А може би именно в това се състои щастието – да разбереш, че не ти е нужен матрак, когато целия свят е покрит с тая вечнозелена трева. Трева и всичко друго, което е върху нея – буболечки, мравки, камъчета, дори и тръните. Да, ние просто сме отвикнали да бъдем щастливи. А щастието е просто нещо, магарешки просто. Студеният и грапав език на дългоухия му приятел премина през лицето му и го покри с вода и лиги. Владимир се отри и инстинктивно замахна, но добродушият магарешки поглед го накара да отпусне ръката си. Какъв само поглед! Не познаваше никой, който да гледа така добродушно. Разсмя се, бръкна в джоба си и извади парче хляб. Наблюдаваше как магарето с притворени очи дъвчи коричката и някаква непозната радост обля гърдите му. Извади от торбата оная книжка с фантастичните разкази и се зачете. Лекият вечерен повей люлееше вейките на отсрещната върба и леко шумолеше в ушите му. И кой знае защо си представи, че вятърът е всъщност едно безгрижно дете, което унесено припява любимата си песничка.

Е.Д.И.П.

17.07.2006 г.

Берковица

КРАЙ

© 2006 Данаил Филипов

Източник: Нашето детство

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2732>]